

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Ugron és Szapáry.

A képviselőház június 27-iki üléséhez. —

Lapunk június 24-iki számában megtettük kifogásainkat az ellen, hogy a kormány, illetve Szapáry, király ő felségét Pécssett megtette kortesnek a közigazgatási javaslat mellett. Olyan szavakat adtak ő felsége szájába, melyek arra voltak számitva, hogy a közigazgatási javaslat ellenzőit elnémissák; e célz azonban nem érték el, sőt a Szapáry eljárása, a korona tekintélyével való visszaélés, országsszerte általános megbotránkozást keltett. Ezen ügyben interpellálta meg a képviselőház szombati ülésén Ugron Gábor, a függetlenségi párt nagy tehetségű tagja, a képviselőház egyik legkiválóbb szónoka, Szapáry miniszterelnököt, ki teljesen védtelen volt az Ugron hatalmas támadásával szemben. Oly ügyefogyottan, oly gyámoltalanul védte magát a miniszterelnök, hogy a képviselőház szinte megsajnálta. Ugron Gábor rábizonyította, hogy a miniszterelnök saját előrelátott kudarcának, melyet a közigazgatási törvényjavaslattal el fog érní, részesévé akarta tenni a koronát. Rábizonyította, hogy kortesül használta föl a király fölkezt személyét, a kinek pedig a politikai pártok fölött kell állania. Kifejtette Ugron, hogy az ilyen eljárás a korona nyombuszát csökkenti s ezért az ügyetlen tanácsadót illeti a felelősség. E kemény szavak, melyek szingizságot tartalmaznak, teljesen lesujtották, megalázták a hyperloyális Szapáryt, ki tehetetlenségében az ügyefogyottak fegyveréhez nyult, azaz ellenfelét, Ugront kisebbitette. E kisebbitéssel a miniszterelnök elérte azt, hogy a saját törpesége még a kormánypárt előtt is nyilvánvalóvá lett. Mig büszkességgel konstatáljuk az Ugron Gábor teljes diadalát Szapáry felett, addig számalommal olvassuk a miniszterelnök válaszát, szánjuk ezt a szegény országot, melynek kormányzása ily gyöngye, ily tehetetlen báb kezébe került, ki mégis arról ábrándozik, hogy a kezébe kerít minden hatalmat!

Az Ugron Gábor és Szapáry közt szombaton lefolyt parlamenti harcot tegnap — térszüke miatt — csak rövid kivonatban közölhattuk, de röviden közölték az »E—s« kivételével a budapesti lapok is, holott Szapárynak Ugron által való levertetése érdemes arra, hogy az önkormányzatnak és az igazi loyálisnak minden híve elolvassa s mi — azt hisszük — szolgálattal teszünk olvasóinknak, midőn ezen rendkívül érdekes, a függetlenségi párt teljes diadalával végződött parlamenti harcz

lefolását egész terjedelmében közöljük s olvasóink figyelmét ismételve ráirányozzuk. Az Ugron Gábor interpellációja s a vele kapcsolatos bezedek így hangzottak:

*

Ugron Gábor: T. ház! Az alkotmányos életnek egyik legfontosabb feladata, hogy különböző konstituált hatalmak saját hatáskörükben megtartassanak, saját hatáskörükből ki ne lépjenek és egy másik hatalomnak hatáskörébe jg talan befolyást gyakorolni ne igyekezzenek. A hatalmaknak tagozása, különösen egy parlamentáris rendszerrel bíró monarchiában, ezen megosztásnak szigorú keresztülvitele mellett, eddigelé a legjobb eredményeket mutatta fel. A parlamentáris monarchiának alapelve az, hogy az uralkodó személye szent és sérthetetlen, valóságos imperzonalitással van felruházva s minden cselekvéseért, a mely nyilvános és közügyekben történik, felelős valamelyik miniszter, a ki azon eljárásra nézve az uralkodónak a tanácsot adta. A miniszteri felelősség az, a mely sérthetetlené teszi az uralkodót, az uralkodónak megszünteti minden személyes felelősségét, az uralkodóról elhárít minden elkeseredést s minden oly gondolatot, mely feltételezhetné, hogy az uralkodó jogtalanul, vagy igazságtalanul járt el. Most legközelebb, midőn ő felségéhez Magyarország egy részének szerencséje volt, Pécssett megjelentek ő felsége előtt a törvényhatóságok, a magyar vármegyék és azok küldöttei egyesítve, szónokuk által üdvözölték ő felségét a királyt, mely üdvözlésre ő felsége a következő választ adta:

»Hü ragaszkodásuk kifejezését őszinte meglelégedéssel veszem; fogadják érte szives köszönetemet. Most midőn a közigazgatás rendezésének kérdését az egész ország a legnagyobb érdekek kíséri, különösen örvendek, hogy a törvényhatóságok oly nagyszámu küldöttjei előtt tetszésemet nyilváníthatom a felett, hogy a közvélemény oly helyes érzékkel bírálja a közigazgatás nagy jelentőségét az állami és nemzeti érdekek nézve és hogy a megyei törvényhatóságok tulnyomó része örömmel néz oly reform elé, mely, ha a megyék engedve a kor követelményeinek, kénytelenek lennének is némely megszerzett jogok gyakorlásától megválni, még nagy és üdvös tért enged a megyei életnek és önkormányzatnak intézményeik és a közjólét gondozására, s mely reformtól ennek folytán a nemzet méltán elvárja az ország további felvirágzását és erőteljes fejlődését. Bizom a törvényhozás bölcsességében, hogy e fontos kérdés megoldásánál is a leghelyesebb utat fogja követni. Minden körülmények között pedig meg vagyok győződve, hogy a törvényhatóságoknál mindenkor oly hü és hazafias érzafias érzelmekre fogok találni, mint a melyeknek önök imént nagy örömmre kifejezést adtak.«

T. ház! Nem folytatom tovább. Ez valamivel kevesebb és rövidebb annál a nagy államférfiúi indokolásnál, melyet a miniszterelnök ur a közigazgatási törvényjavaslat védelmére nekünk elmondani szives volt. (Helyeslés a szélső balon.) Mi van e nyilatkozatban kimondva? Az, hogy azzal a reformmal szemben, a mely most

itt tárgyalás alatt áll, ő felsége örvend, hogy a törvényhatóságok oly száma előtt mondhatja el tetszését és kiemeli, hogy a törvényjavaslat, bár jogokat vesz el a megyéktől, de mégis hagy meg nekik elegendőt. Azután következik a felhívás, a mely már nekünk szól. (Ellenmondás jobb felől.) Bizom a törvényhozás bölcsességében, hogy e fontos kérdés megoldásánál is a leghelyesebb utat fogja követni.

Boross Bálint: Nem az önök bölcsességéről szolt!

Ugron Gábor: Azt én felteszem, hogy Boross Bálint képviselő ur bölcsességében nem bizik. (Derűtség a szélső balon.) Mit tesz ez, t. ház? Ez azt teszi, hogy a korona egy tárgyalás alatt levő törvényjavaslatra nézve helyeslését és nem helyeslését nyilvánította. (Ugy van! a szélső balon.) A koronának megvan a maga része a törvényhozásban. A koronának megvan a legmagasabb, de a legutoljára következő funkciója, (Ugy van! a szélső balon.) t. i. az országgyűlés által elfogadott törvényt szentesítheti, avagy visszautasíthatja; de a törvényhozás tárgyalása alatt levő törvényjavaslatokra nézve sehol a korona tetszését vagy nem tetszését nem nyilváníthatja, mert ez annyi volna, mint a szentesítési jogerővel felruházott hatalomnak a törvényhozás funkciójába való beavatkozása már a törvények megvitatásánál és megalkotásánál. — (Ugy van! a szélső balon.) — Az a mély tisztelet, az a ragaszkodás, melylyel én a magyar királyság tekintélye iránt viseltetem, kötelez engem arra, hogy itt az ország színe előtt konstatáljam azt, hogy ő felségének jóságával visszaélt tanácsosa, midőn ily nyilatkozatnak tételét ő felsége elé terjesztette és annak elmondását tanácsolni merte. (Élénk helyeslés. Ugy van! a szélső balon.) A korona sehol, a hol alkotmányosság és parlamentarizmus van, a törvények előkészítésében részt nem vesz. Igaz, hogy a miniszterek elmennek a törvényjavaslatokkal ő felségéhez és ő felségének kikérik beleegyezését és ha ő felsége a törvényjavaslatok előterjesztésébe nem egyezik bele, akkor a javaslatokat vagy elvetik, vagy pedig tárcájukról lemondanak, de az már nem nyílt munkássága a törvényhozásnak. Ezt a miniszterek csak saját érdekében és a törvényhozás működésének megkönyvitése céljából teszik, csak azért, hogy midőn a törvényjavaslat szentesítés alá kerül, bizonyosak legyenek az iránt, hogy a szentesítés megtagadtatni nem fog. Hiszen ha ez nem így volna, akkor a felség szentesítési joga megelőzné a törvény hozatalát, (Ugy van! a szélső baloldalon.) akkor a szentesítés joga csak szintétkká sülyesztene alá a parlamenteket, melyekben akkor hiába vitatkoznának s beszél-nének, mert csak az volna törvény erejére emelhető, bármí balgaság legyen is az, a mihez ő felsége előre beleegyezését adta. Epen azért nem akarok nagyon hosszas lenni, hanem egyszerűen csak arra hivatkozom, hogy meg kell nézni az alkotmányos államok példáját és a hol nincs abszolutizmus, a hol a nemzet maga bírja a törvényhozási jogot és alkotmányt s nem a korona ajándékából kapta, ott sehol sincs megengedve és megtürve, hogy

a korona a törvény előkészítési munkájára nyilván befolyást gyakoroljon és az ország közvéleményét, vagy magát a törvényhozást a javaslat mellett vagy ellen hangolni kívánja. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) Angliában a felsőházban a király számára trón volt és van emelve, a királyok nem egyszer meg is jelentek és a trónra beülve végighallgatták a tanácskozást, de arra sohasem volt eset, hogy habár jelen voltak is a főrendiház tárgyalásain, a törvények feletti vitába beleszóltak volna, mert sokkal féltékenyebbek voltak a király tekintélyére, mint a hogy Magyarország tanácsosai féltik a király tekintélyét. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) De menjünk tovább. Az uralkodó épen a miniszteri felelősség elvénél fogva, épen azért, mert a törvényeket ő szentesíti, nem felelős a törvényekért, épen úgy, mint a bíró, a ki azokat alkalmazza, hanem felelős érte a törvényhozás előtt a kormány, a mely a törvényt előterjesztette és a törvényhozásban keresztülvitte. (Ugy van! a szélső balon!)

Hiszen nemcsak egy ilyen jognál, mint a minő a törvényhozási jog, melyet a király csak épen a szentesítésnél gyakorol, míg a törvény előkészítése és megszavazása a nemzet részére van fentartva, hanem az olyan jognál is, mely a király legsajátosabb jogai közé tartozik, mint a minő az igazságszolgáltatás joga, sem szólhat bele a király a bírák ítéletébe. Volt rá példa, midőn I. Jakab Angliában részt vett egy bírósági tárgyaláson s annak folyamán, hol tetszésének, hol nem tetszésének jelet nyilvánította. Erre a bíró kijelentette, hogy kérni kell ő felségét, hogy a tetszés és nem tetszés jeleinek nyilvánításától tartózkodjék, mert ez könnyen azt a véleményt kelthetné, hogy a király tetszése és nem tetszése, nem pedig az igazság tárgyi tartalma szerint hozta meg ítéletét a bíróság. Midőn tehát a király nevében mondott az a bíró ítéletet s így a király által rearuházott jogot gyakorolta és visszautasította, hogy a király tetszése, vagy nem tetszése következtében befolyásoltnak tűnhessék fel a bíró ítélete, akkor nekünk is vissza kell utasítanunk a kormány azon eljárását, mely szerint a királyi tekintéllyel akar a törvényhozás működésére, a nemzet egyik legsajátosabb jogára gyakorolni befolyást. (Élénk tetszés és helyeslés a szélsőbalon.) Ezért a következő kérdést intézem a miniszterelnök urhoz: Tekintve, hogy a magyar király nem egy párt, hanem az egész nemzet uralkodója és ezért pártokon felül kell állania; tekintve, hogy a királynak állásfoglalása egy tárgyalás alatt levő törvényjavaslat mellett vagy ellen, nyílt törekvésnek vehető az országgyűlés tárgyalásainak befolyására, a mi jogtalan és helytelen; tekintve, hogy Pécsen f. hó 21-én a törvényhatóságok küldöttségének adott válaszában ő felsége a tervezett közigazgatási reform mellett állást foglalt, és a törvényhozásra hivatkozik is, miáltal a parlamenti alkotmányosság rendszere sérelmet szenved: kérdem a miniszterelnök urtól: hiteles-e a szöveg, melyben a törvényhatóságok küldöttségeinek ő felsége a király által adott válasz közfétetett? Ha ezen szöveg hiteles, melyik miniszter tanácsolta ő felségének ezen választ? (Élénk helyeslés és tetszés a szélső baloldalon.)

Szapáry Gyula gf. miniszterelnök: A t. ház engedelmével a hozzám intézett interpellációra azonnal megadom a választ. — (Halljuk! Halljuk!) Kétségkívül áll a t. képviselő ur interpellációjában foglalt azon állítás, hogy a koronának és a királynak a pártok fölött kell állnia. Ez ugy is van, mert hiszen a koronától függ az, hogy megválaszsa tanácsosait az országgyűlés bármely részéből és válaszson oly tanácsosokat, a kik bírják ő felségének és egyszersmind a ház többségének bizalmát is. Nem fogadhatom el azonban a t. képviselő urnak azon állítását, hogy a koroná-

nak ne lenne joga bizonyos kérdésekben állást foglalni; hisz ez történik már akkor is, midőn a kormány a törvényhozás elé terjesztendő javaslatok iránt a korona beleegyezését megnyeri. (Élénk helyeslés jobbfelől.) A t. képviselő ur azután szólt jogosulatlan befolyásról. Jogosulatlan befolyásról akkor lehetne szó, ha a korona részéről oly nyilatkozat történnék, mely szerint ennek vagy annak megtörténtét kívánja, esetleg a törvényhozás akaratával szemben. Jogosulatlan befolyásról nem lehet azonban szó akkor, mikor a tett nyilatkozatban semmi más nem foglaltatik, mint a tényállás konstatálása egy fenforgó kérdéstről. Már pedig az tény, melyet senki eltagadni nem tud, hogy a szőnyegen levő kérdés mellett az ország törvényhatóságainak nagy többsége foglalt állást. (Zaj és nyugtalanság a szélső balon. Felkiáltások: Az nem áll!) Azt sem tekinthetem semmikép alkotmányos eljárásnak, hogy a korona bizalmat nyilvánít a törvényhozás bölcsessége iránt, ez nemcsak nem alkotmányellenes, hanem épen az alkotmányosság iránti ragaszkodás nyilvánulása. (Helyeslés jobbfelől.) Így itélve meg a kérdést, kérem a t. házat, méltóztassanak válaszat tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ugron Gábor: T. ház! A miniszterelnök urnak interpellációra adott válaszából azt látom, hogy ő felségének ezen eljárásához a szerencsétlen, tapintatlan és kárhuzatos tanácsot a miniszterelnök ur maga adta. (Zajos helyeslés és tetszés a szélső balon. Mozgás jobbfelől.) En ebben az esetben, mert a miniszterelnök ur válaszában tartalmára majd később térek rá, nem tudok egyebet mondani, hogy parlamentárisan fejezzem ki magamat, mint azt, a mit 1778 ban Charles Fox mondott egy oly eset alkalmából, midőn III. György tulépte hatáskörét. (Halljuk! Halljuk!) Igen kell sajnálnom ő felségét, hogy okosabb minisztere nem volt akkor! (Tetszés a szélső balon. Mozgás jobbfelől.)

Pongrácz Károly gr.: Rendre! Rendre!

Ugron Gábor: Talán Foxot akarja t. Pongrácz barátom a mennyországban rendre utasítani? (Zajos derűtség ballfelől.) Abból, a mit a miniszterelnök ur mond, azt kell következtetni, hogy rögtönösen adott választ meg nem fontolta és meg nem gondolta, mert válaszában értelme az, hogy ő felsége egy tárgyalás alatt levő törvényjavaslatra nézve tetszését vagy nem tetszését nyilváníthatja, csak a törvényhozás bölcsességét ne vonja kétségbe. A t. miniszterelnök ur privátim tudhatja, hogy a törvényjavaslat mellett és ellene miként alának itt a házban a meggyőződések, de nincs jogositva sem ő, sem én azt mondani, hogy a ház mit fog elfogadni. Ezt a privát tudomást hivatalos tényre nem az ő tudomása és miniszteri volta teszi, hanem az, hogy ha a szavazás a maga rendén megtörténik és a szavazatok itt megállapíthatnak. A mig a szavazatok konstatálva nincsenek, addig a törvényhozás bölcsességébe vetett hit nagyon balul ülhet ki. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) De hová lesz a királyi tekintély, hogy ha az egy törvényjavaslat mellett vagy ellene engagirozza magát. Hiszen ha nem elég az, hogy a javaslatot a miniszter urak, minden hatalmukkal, egy óriási nagy párt tekintélyével és még a mérsékelt ellenzék kiváló ekesszólásával támogatják, akkor gyenge lehet az, ha ezen nagy erő mellett, még a korona tekintélyét is igénybe kell venni. Beszélhet a t. miniszterelnök ur bármit arról a közvéleményről, a mely ezt a törvény javaslatot támogatja; de föltéve, hogy az csakugyan helyesli, miért kellett akkor egy, eddig egészen szokatlan eszközhez nyulni s miért kellett a miniszterelnöknek szent István koronáját korteskedésre birni? (Zajos helyeslés a szélső balon.) Jól tudjuk, hogy Magyarország állami élete és léte ebben a koronában nyilvánul s az ezen koronához való ragaszkodás és ezen korona iránti tisztelet az, a mi a népek azon sok faját összetartja. (Igaz! Ugy van! Zajos helyeslés a szélső balon.) És vajon azon különböző érdekeket mi képes jobban összetartani, mint azon hagyományos, valóságos fanatikus lelkesedés és tisztelet, melylyel a koronára és királyi hatalomra szokunk tekinteni. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Nem szabad ezt a pártküzdelmek porába egyes miniszterek meghosszabbítandó életéért és hatalmáért bevonnani. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Ezt jobban kell tisztelni, a királyt jobban kell szeretni és nem szabad olyannak tekinteni, hogy mi hasznot lehet az ő tekintélyéből és népszerűségéből huzni. (Igaz! Ugy van! Zajos helyeslés a szélső balon. Nyugtalanság és ellenmondások a jobb oldalon.) hanem azt kell tekinteni, mily erőt képvisel és mily erőt kölcsönöz. (Mit mond a t. miniszterelnök? Azt, hogy az ő eljárása, hogy a felségnek tanácsolta azt, hogy gy vitába, mely oly elkeseredettséggel foly, szóljon bele, helyes. Mi higadtabbak vagyunk annál, hogysem ellenszenvünket, melyet a törvényjavaslat ellen táplálunk, a mely ajkunkról elhangzik és szívünkben forr, átszármatatnók a királyra. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) De legyen meggyőződve a t. miniszterelnök ur arról, hogy nem mindenki annyira higgadt és nyugodt, midőn a koronáról van szó, hanem vannak emberek, a kik midőn azt fogják tapasztalni, hogy ezen törvényjavaslat megszavazása következtében jogaiktól megfosztattak, érdekeik megsértettek és jogaik eltiportattak, mindig arra fognak emlékezni, hogy ezen törvényjavaslat keresztülvitelére nemcsak a nemzet szabad elhatározása, hanem a király előleges közreműködése, korteskedése és fölszólítása is igénybe vétetett. (Zajos helyeslés a szélső balon. ellenmondás és zaj jobbfelől.)

Elnökök: A képviselő ur azon kifejezést méltóztatott használni, — azt hiszem, a vita hevében, — hogy a király korteskedik. Erre nézve kénytelen vagyok megjegyezni. . . (Zaj.)

Ugron Gábor: A miniszterelnök felelős érte! (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) Tudnia kell a t. miniszterelnök urnak, hogy nem elég a nemzet egységéről beszélni, mert a nemzet egységét két tény alkotja meg: ezen nagy hazának szeretete — nem a kettő, nem a Jókaié — (Derűtség a szélső balon) és megalkotja az a lojalitás, melylyel az egy uralkodó, a magyar király iránt viseltetünk. S a hazaszeretet és az egy uralkodóhoz, a magyar királyhoz való ragaszkodás az, mely az egész nemzetet egy egységben, mint szoros kapcsolatban összetartja. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Azt a miniszterelnök urnak kisebbiteni, lejobb szállítani s a mi mindennapi torzsalkodásunkba, küzdelmeinkbe és utainkba belevonni s azt arra a tere le szállítani, melyen mi küzdünk és harcolunk, annyit tesz, mint azon fenséges, azon tisztelt magaslatról, melyre királyát minden monarchista helyezi, lerántani a mindennapi élet lökdövései közé s kitenni mindazon esélyeknek, melyeknek a kormány ki van téve. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Röviden: a t. miniszterelnök ur annyira megdöglötlen volt, hogy saját előrelátott kudarcának, melyet a közigazgatási törvényjavaslattal elfogérni, részesevé akarta tenni a koronát. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.) Ez az, a mi ellen tiltakozunk, mert előttünk a korona sokkal szentebb, sokkal tiszteltebb, (Ugy van! Ugy van! a szélső balon) mintsem annak egyes kormányférfiak által való bármimemű kisebbitését megengedhetnők. (Helyeslés a szélső balon.) Nem fogadom el, hanem visszautasítom a miniszterelnök ur által adott választ. (Zajos helyeslés és éljenzés a szélső baloldalon.)

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök: T.

ház! Kevesebb nemes hévvel, de több nyugalmmal fogok a t. képviselő urnak válaszolni. (Élénk tetszés jobbfelől. Halljuk! Halljuk!) Mindenekelőtt a t. háznak emlékezetébe hozom, hogy körülbelül egy hónapja szem és fültanui vagyunk itt annak, hogy a t. képviselő ur minden szombaton az erős kifejezésekből stilyakorlatokat tart itt a házban. (Felkiáltások a szélsőbalon: Sok a botlás a kormányon!) Hogy ennek mi haszna van, annak megítélését a t. házra bízom. (Helyeslés jobbfelől.) A legutóbbi napokban egy erről az oldalról felszólalt képviselőtársunk tűzokádó hegyhez hasonlított Ugron t. képviselő urat, melynek lavája pusztításokat okoz. Engedelmet kérek, én egészen másként ítélem meg a képviselő urat; én az ő mai s több alkalommal hallott felszólításait tűzijátéknak tekintem. . . . (Zaj és élénk mozgás a szélső balon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Károlyi Gábor gr.: Ezt már Fejérváry mondta! A maga fejből beszéljen!

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök: . . . a mely fényesen csillog, egyet durran, de senkiben kárt nem tesz. Azért méltóztassék megengedni, hogy én erre és más hasonló felszólásra annyi súlyt fektessek, a mennyi sulya van, és megjegyzem, hogy maga a hang ereje és a kifejezések modora nem pótolja a tartalom hiányát. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbalon.)

A mi pedig azt illeti, hogy a kormány a mostanában tárgyalt törvényjavaslattal kudarcot fog-e vallani és hogy a törvényhozás fog-e a kormány felfogásának igazat adni, azt legközelebb lesz alkalmunk tapasztalni s akkor erről a képviselő ur is meg fog győződni. A kormány ereje saját meggyőződésében, a törvényhozás és teljes meggyőződés szerint az ország támogatásában gyökerezik. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Kérem választomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobb felől. Nagy zaj a szélső balon.)

Ugron Gábor: A miniszterelnök ur olyan szíves volt az én személyemmel foglalkozni, a helyett, hogy saját botlását igazolná. (Élénk helyeslés a szélső balon.) Azt mondta, hogy nem fog olyan nemes hévvel szólani, mint én. Nem fog a miniszterelnök ur hévvel és nemességgel szólani, mert nemesen csak az beszélhet, kinek igaza van, és a ki igazáért ki tud sikra szállani. (Élénk helyeslés a szélső balon.) A ki nemességgel akar harcolni, annak egyenlő fegyverekkel kell a küzdelemre kiszállania. És én elismerem, hogy a t. miniszterelnök ur velem szemben nemes hévvel nem felelhet, mert a nemesség eszközeivel és fegyvereivel nem hanczolhat. (Zajos helyeslés és tetszés a szélső balon. Nagy mozgás jobbfelől.) A mi azt illeti, hogy minden szombaton szoktam interpellálni, ennek oka az, hogy az államférfiak, még ha háromszor megbuknak is, mint a miniszter ur és bekövetkezik az, a mi nem természetes, mert a természetes az, hogy az embert a lépcsőn ledobják, míg természetellenes az, a mi a miniszterelnök urral történt, hogy a lépcsőn feldobták, midőn miniszterelnökké lett, akkor azon embernek, ki itt a törvényhozásban nem naplopás kedvéért ül, hanem azért, hogy kötelességét teljesítse, kötelessége azt a kormányt ellenőrizni és különösen annak leggyengébb részét, a fejét (Zajos helyeslés és tetszés és derűtség a szélső balon. Mozdulás jobbfelől.) és ne ütközzék meg a t. miniszterelnök ur, hogy midőn személyeskedő válaszára én is hasonló személyeskedéssel és kedélyességgel válaszolok, egyuttal azt is kijelentem, hogy a minden szombaton való interpellálás a szombati mosáshoz hasonlít. (Derűtség a szélső balon.) Azt is mondta a t. miniszterelnök ur, hogy ő tudja, hogy az én nyilatkozatomnak mi sulya és mi fontossága van. Legyen meggyőződve a t. miniszterelnök ur, ha szavának sulyt és fontosságot nem az az állás, melyet

méltatlanul elfoglal, nyujtana (Mozgás jobbfelől.) én legkevésbé foglalkoznám az ő személyével, úgy a mint volt szerencsém nem foglalkozni az ő személyével azon szép időszak alatt, a midőn megszűnt pénzügyminiszter lenni és egy újabb tárczához, egy sokkal kisebbhez jutott hozzá. (Mozgás jobbfelől.) Nem a miniszterelnök személye miatt, nem azért, mert a miniszterelnök ur nekem tetszik, vagy nem tetszik, küzdök és harcolok, hanem azért, mert az eljárási methodus, melyek a miniszterelnök ur követ, sokkal rosszabb, mint a megelőző kormányelnöké. (Igaz! Ugy van! a szélső balon. Derűtség jobbfelől.) Hiszen Tisza Kálmán csak azt tette, hogy örökké a korona mögé bujt és akkor is nagy ritkaság volt, hogy a parlament előtt czélzást engedett meg magának azzal, hogy nem sikerült a korona kételyeit eloszlatni.

En Tisza Kálmánt élesen támadtam meg, tudja azt az egész t. képviselőház, de már méltóztassék megengedni, mikor a miniszterelnök ur elmegy vidékre és ő felsége jelenlétét, midőn mindnyájunk a magunk enthusiasmusával vesszük körül, arra használja fel, hogy az ország polgárainak nagy részét — nemcsak a függetlenségi pártiakat, de a kormánypártiaknak is jelentékeny nagy részét (Igaz! Ugy van! a szélső balon) — azzal önti le hideg vízzel a lelkesedés közepette, hogy egy törvényjavaslat mellett állást foglaltat vele: ezzel tulatesz Tisza Kálmán is és ha megfontolja a dolgot, meggyőződhetik arról, hogy azon mértéken, a melylyel Tisza Kálmánt szoktam volt, mint miniszterelnököt megtámadni, nagyon innen maradtam, személye gyengesége iránti tekintetből, midőn csak úgy támadtam, mint a hogy az imént támadtam. A mi pedig a t. miniszterelnök ur nyilatkozatának azon részét illeti, hogy az én nyilatkozatom és interpellációim senkiben kárt tenni nem fognak, erre azt mondom, hogy éppen ez kettőnk közt a különbség, mert a miniszterelnök nyilatkozatai a nemzetben is kárt tesznek, de a korona tekintélyében is kárt tesznek. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső balon.) Ezt kívántam megjegyezni, ezért nem fogadom el a választ. (Hosszantartó élénk tetszés, helyeslés, éljenzés és taps a szélső baloldalon.)

A ház többsége tudomásul veszi a miniszterelnök választát.

Kiss Albert beszéde

— A képviselőház június 25-iki ülésén. —
(Folytatás.)

T. ház! Ezek után reá térek Apponyi Albert gf. t. képviselőtársam nyilatkozatának leglényegesebb részére, azon végső pontra, melylyel nyilatkozatát befejezte. És ha azon nyilatkozatnak indokát keresem, úgy vélem, hogy azt is megtalálom. Ugyanis azon nyilatkozatot egy nappal előzte meg a szabadelvű pártnak mult csütörtökön este tartott azon értekezlete, melyen a főispáni székhely tárgyalása alkalmából Tisza Kálmán volt miniszterelnök ur a lapoknak meg nem czafolt közlése szerint kijelentette, "hogy az adott viszonyok közt törvény létre jövetelét oly szükségesnek tartja s annyira kész megtenni mindent, a mi kizárja azt, hogy a szabadelvű párt kebelében ellentétes nézetek fejlődjenek ki, hogy ha tesz is egyes észrevételeket, ha az, a ki vezére a pártnak, nem fogadná el azokat, feltétlenül alá fogja magát rendelni és kéri a párt tagjait, hogy ők is ugyanazt tegyék."

T. ház! Nincs jogom bírálni ezen nyilatkozatot, mely nem a házban tetetett; pedig ezen nyilatkozat a meggyőződés és pártfegyelem közti viszonyról, azon szabadelvű párt kebelében, épületes tanúságokat szolgáltatna. De jogom és kötelességem szembeállítani azzal gr. Apponyi Albert t. képviselő urnak azon szavait, melyekkel általam bírált nyilatkozatát ekként fejezi be:

"a jogvédelem és közszabadság irányában való haladás munkájában részt akarok venni. Részt akarok venni függetlenül, de közreműködve abban, a mi az enyémmel homogén elvi alaplól indul ki és a mire nézve, hogy az az én felfogásommal homogén irányban fog

fejlődni, megvannak előttem mindazon szempontok, a melyekre komoly megfontolt politikai elhatározásokat alapítani lehet."

Ime tehát a gf. Szapáry Gyula miniszterelnök ur vezérlete alatt feltétlen engedelmisséget fogadva szövetekezett a szabadelvű párt két árnyalata, közreműködését bár függetlenül és az ő felfogásával homogén irányú fejlődést kötvé ki, megigérte a mérsékelt ellenzék vezére. Mi más ez, mint egy koalíció e törvényjavaslat átvitelére? Ez a koalíció, melylyel mint a három heti vitának eredményével a t. miniszterelnök ur Pécsre utazott.

T. ház! Én azon koalíciónak jelentőségét nem kicsinylem, nekünk azzal számolni kell. De meg vagyok győződve, hogy nekünk a függ. és 48-as párt tagjainak még ily koalíció esetében sem szabad ingadozni azon elhatározásainkban, hogy e törvényjavaslatnak törvényerőre emelkedését törvényes és alkotmányos eszközök felhasználása által megakadályozzuk, (Élénk helyeslés a szélső balon) nem obstrukcióval, hiszen obstrukciónak helye sincs, obstrukciónál nincs miért beszélni. (Helyeslés a szélső balon.)

Mert annak szüksége ma még be sem következett; hiszen a kormánypárttól el kell ismernünk, hogy eddig obstrukcióra semmi néven nevezendő okot nem szolgáltatott. Hanem teljesíteni fogjuk kötelességünket egyszerűen képviselői hivatásunk szerint, tárgyilagosan, de kitartással fejtegetve azt, melyek azon indokok, melyek alapján a törvényjavaslatot nem fogadjuk el. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) És úgy vagyok meggyőződve, hogy ha kötelességünket ekként hiven teljesítjük, az országnak ma még mindig elzibbadva levő közvéleménye előbb-utóbb felébred. (Helyeslés és tetszés a szélső baloldalon.)

Mi e pártnak tagjai hosszas és keserű tapasztalatok árán győződünk meg arról, miről a törvényjavaslatnak az eredeti szöveggel összehasonlítása is bizonyosságot tesz, hogy azon szabadelvű párt, mely 15 évi kormányzása idején az önkormányzat, a jogvédelem és a szabadsági biztosítékok lerombolásában, a közszellem, a közügyek iránti érdeklődés megszibbasztásában oly messze le hanyatlott: nem változik át és nem lesz képes azon lejtőn, melyen lefelé haladt, most már megállni s még kevésbé lesz képes azon lejtőn ezental lefelé haladni. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

T. ház! Minden politikai pártállásnak megvannak a konzekvenzái, melyek logikai szigorú következetességgel megszabják a párt haladásának irányát, kiváltképen hazánkban azon konzekvenzáik mathematikai pontossággal előreláthatók. Évszázadok óta lehetnek egyes pártoknak különböző árnyalatai, de nincs és nem lehet e hazában több párt két-tőnél. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Az egyik a sok és különböző czímmel nevezett aulikus párt, a másik a nemzeti párt. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Amaz ma az ugynevezett szabadelvű, ez a függetlenségi és 48-as párt. Minden más párt, mely e két párt közt alakul, vagy másik pártnak az árnyalata, hosszas életű nem lehet s legtöbbször személyek ellen, vagy személyek körül csoportosul. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Azon aulikus párt pártállásának konzekvenzái nem függnek a párt egyes tagjainak elhatározásától, legyenek bár azon párttagok miniszterek, azon körök, melyeket e házban udvari köröknek szoktunk nevezni, szivós kitarással törekcsenek régi czéljaik megvalósítására. (Helyeslés. Ugy van! a szélső balon.) Thaly Kálmán t. barátom történeti okmányokra hivatkozva mutatta ki, hogy a Kolonics elnöke alatt az 1696-ik évben tartott bécsi értekezletnek már eleibe terjesztetett azon 30 %-os kvóta, mely az 1867-iki kiegyezés alkalmával valósult meg és hogy már akkor sürgettetett közigazgatásunknak az ausztriai tartományok közigazgatásával egyenlővé tétele, vagyis az államosítás behozatala, (Ugy van! a szélső baloldalon.) melynek végrehajtására ime most önk a szabadelvű párt tagjai vállalkoztak, hogy azon óhajást, a melyet azon körök Kolonics által tolmácsoltak, megvalósítsák. (Ugy van! a szélső balon.)

Megengedem én, hogy az állami közigaz-

gátás is lehet ridegebb vagy enyhébb, a szerint, a mint az önkormányzati jogokat nagyobb vagy kisebb mérvben abszorbeálja, tehát az államosításnak azon eszméjét is lehet a nemzetre nézve kedvezőbben vagy kedvezőtleneb- bül fogantatni; de kérem Apponyi Albert gróf t. képviselőtársamat, miként hiszi, mi módon reményli ő, hogy a szabadelvű párt, melynek tagjai gr. Szapáry Gyula miniszterelnök urnak, mint pártvezérnek, feltétlenül alárendelték e tárgyban meggyőződésüket, hogy az a szabadelvű párt, 15 éves múltját megtagadva, ezentul tiszteletben fogja tartani a közszabadság biztositékait? s lehetővé fogja tenni a parlamenti választások tisztaságát és a parlament működésének ugy az alulról, mint a felülről jöhető befolyások ellen biztositását? Én meg vagyok arról győződve, hogy mult szombat, mikor nyilatkozott volt gróf Apponyi Albert képviselő ur, csakugyan hitt és remelt. De bátor vagyok kérdeni, hogy az azon idő óta e tárgyban Pécs városában történtek után hiszi és reméli-e azon garanciáknak gróf Szapáry Gyula t. miniszter ur által leendő létrehozását és megtartását? (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

T. ház! Hódoló tisztelettel hajlom meg alkotmányosan uralkodó és koronázott királyunk előtt. De épen azért, mert meggyőződésem szerint a koronának az alkotmányos uton és eszközökkel küzdő politikai pártok felett kell állania (Élénk helyeslés a szélső balon) s a király belevegyítése a politika napi küzdelmeibe semminek sem árt annyira, mint épen a korona azon nimbusának (Élénk helyeslés a szélső baloldalon), mely a trónok legerősebb biztositéka (Helyeslés a szélső balon), ép azért bátor leszek azon Pécs városában elhangzott választ betűszerint felolvasni: (Halljuk! Halljuk! Olvassa): »Hü ragaszkodásuk kifejezését őszinte megleléssel vezem; fogadják érte szives köszönetemet. Most, midőn a közigazgatás rendezésének kérdését az egész ország a legnagyobb érdekek kiseri, különösen örvendek, hogy a törvényhatóságok oly nagy számú küldöttjei előtt tetszésemet nyilváníthatom a felett, hogy a közvélemény oly teljes érzéssel bírálja meg a közigazgatás nagy jelentőségét az állami és nemzeti érdekekre nézve, és hogy a megyei törvényhatóságok tulnyomó része örömmel néz oly reform elé (Felkiáltások a szélső baloldalon: Ez sem áll! Károlyi Gábor gróf: Rászedték a királyt!), mely, ha a megyék engedve a kor követelményeinek, kénytelenek lennének is némely megszerzett jogok gyakorlásától megválni, még nagy és üdvös tért enged a megyei életnek és önkormányzatnak, intézmények és a közjólét gondozására s mely reformtól ennek folytán a nemzet méltán elvárja az ország további felvirágzását és erőteljes fejlődését. Bizom a törvényhozás bölcsességében, hogy e fontos kérdés megoldásánál is a leghelyesebb utat fogja követni. Minden körülmények között pedig meg vagyok győződve, hogy a törvényhatóságoknál mindenkor oly hü és hazafias érzelmekre fogok találni, mint a milyeneknek önök imént nagy öröme kifejezést adtak.«

Ugy tudom, t. ház, Ugron Gábor t. képviselőtársam ezen válasza vonatkozólag interpellációt jelentett be; én tehát a történéndőket megelőzni nem akarom. Ezen indokból csakis e beszédnek végső pontjára teszek egyetlen egy tiszteletteljes észrevételt. (Halljuk! Halljuk!) Azt kérdem ugyanis a szabadelvű párt minden minden tagjától, hogy a politikai pártküzdelmekbe a koronának ily módon történt bevonása megegyezhető-e azon parlamentárizmussal, melynek a közigazgatás államosítása után még szabadabbnak és minden alulról vagy felülről jöhető befolyástól biztositottnak kell lenni? (Élénk helyeslés a szélső balon.) Vagy emeli-e a koronának nimbusát, mikor az örömmel s a parlament bölcsességében helyezett bizalomnak kifejezése után hivatkozás történik a törvényhatóságok hü és hazafias érzelmére minden körülmények között. Minden körülmények között: azaz azon esetben is, ha a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat a jelen ülésszak alatt mégsem emelkedhetné törvény erejére. (Igaz! Ugy van a szélső baloldalon.) (Vége. köv.)

Fölvívás előfizetésre.

A mai nappal lejárván a második negyedév, bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetés megújítására.

Lapunk, mint a debreczeni és vidéki olvasó közönség kipróbált közlönye, hiven szolgálja a közügyeket, első sorban e város és vidékének érdekeit, emellett hü tükre az országos és külföldi eseményeknek is.

A napi-renden lévő kérdésben, a közigazgatás államosításának kérdésében, lapunk az önkormányzati és választási rendszer fenntartása mellett harczol, a jogokat elkobozni akaró kormányval szemben. A nagy vitát, mely a képviselőházban foly, részletesen ismertettük s a kérdést, mely mindannyiunkat érdekel, minden oldalról megvilágosítjuk. A „Debreczen“ mindig ott volt a nemzeti jogokért küzdők sorában s feladatát most is hiven és lelkiismeretesen betölti.

Azon igérettel, hogy lapunk szellemi részére ezután is nagy gondot fordítunk, kérjük az előfizetéseket megújítását.

Videki t. előfizetőinket, különösen az olvasó köröket és kaszinókat arra kérjük, hogy előfizetéseiket ne könyvarusi uton, hanem a kiadóhivatalhoz intézett postai utalványon ujítsák meg, mert a könyvarusi közvetítés — különösen ha számosan veszik azt igénybe — nekünk tetemes kárt okoz. Egyuttal tisztelettel kérjük hátralekös előfizetőinket az előfizetési díjak beküldésére, hogy kötelezettségeinket mi is pontosan teljesíthessük.

Előfizetési árak:

Egy évre	10 frt.
Fél évre	5 frt.
Negyed évre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

* **A reáliskola.** A holnapi rendkívüli városi közgyűlésen fog véglegesen eldőlni a reáliskola ügye, illetve azon kérdés, hogy hova építtessék a reáliskola? A városi tanács tudvaleg a reáliskola helyéül a nagyhatvan utcán kiszemelt telkeket ajánlja, mely hely mellett azon egyetlen komoly érv harczol, hogyha a reáliskola oda építtetik, az esetben a nagy-hatvan-utca és a nagy-uj-utca közt egy új utca lesz nyitható; ezzel szemben egy igen tekintélyes párt azt hangsúlyozza, hogy a reáliskola a város központján, a nagy-csapó-utcai telkeken építtessék fel. Mi ez utóbbi nézethez csatlakozunk s nem tartjuk kizártnak azon lehetőségét, hogy ha nem is éppen a kiszemelt nagy-csapó-utcai telkeken, de mégis a város központjához közel, jutányos áron alkalmas telek lesz szerezhető a reáliskola részére. A nagy-hatvan-utcai telkeknek sok árnyoldala van (egy ilyen árnyoldalra mutatott rá a legutóbbi közgyűlésen Sebess György bizottsági tag ur), ellenben a tanügy követelményei s a város fejlődésének érdeke azt kívánják, hogy a reáliskola lehetőleg a város központján építtessék. — Nagyon meggondolandó tehát most is — a végleges döntés pillanatában — e kérdés, s mi nagyon óhajtuk, hogy egy olyan díszes középületet, mint a minő a reáliskola lesz, ne dugjanak el a város szélére, hanem szépítsék vele a város központját, mely bizony sok helyen rászorul még a szépítésre. Ezen szempontból is elvetendőnek tartjuk a tanácsi előterjesztést!

* **Presbyteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma vasárnap rövid ülést tartott, a melynek összehívását az tette szükségessé, hogy Sinay Gábor m.-pécsi földbirtokos a debreczeni egyházmegye tanácsbírói tisztéről lemondván, helyének betöltés

végelt a gyülekezetek szavazásra hivatnak fel. A debreczeni egyház a maga hat szavazatát egyhangulag új nagytekintélyű tagjára: Széll Farkas kir. táblai tanácselnökre adta. Ugyanezen gyűlésen Tóth Sándor kereskedő, mint sorszerint behívott póttag, letette presbyteri esküjét.

Csobán István.

Súlyos vesztésért érte a debreczeni függetlenségi és 48-as pártot: egyik leglelkesebb tagja, Csobán István presbyter s városi bizottsági tag tegnap reggel elhunyt. Csobán István a debreczeni polgárság tipikus alakjai közé tartozott, kit általánosan ismertek és szerettek. Munkás, szorgalmas polgár, egyházának hü tagja, pártjának rendíthetetlen híve s lelkes hazafi veszett el benne. Mély tűzü szemében a lelkesedés lángja lobogott föl, ha a haza nevét hallotta említeni s kedves dala a száműzött Kossuth nótája volt. Végső pillanataig hitt azon eszmében, hogy a nagy bujdosó még egyszer valamit »üzenni« fog. Elhaladott kora daczára Csobán István jó erőnek, egészségnek s vidám kedélynek örvendett, csak az utóbbi két esztendő alatt betegesedett el s családjának szerető gondoskodása nem volt képes megtartani az élet számára. — Halálát széles körű rokonság gyászolja, mely gyászban mi is őszintén osztozunk, mert a megboldogult lelkes hazafi mindig szeretetet és jóindulatot tanusított a függetlenségi sajtó munkásai iránt. A haláláról kiadott családi gyászjelentés következőleg hangzik: »A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk szeretett jó férjem, felejtethetetlen jó édes apánk, nagypapa, testvér, sógor és rokon néhai polgár Csobán István Debreczen városi és ev. ref. egyházi bizottsági tagnak folyó hó 29-én, reggeli 7 órakor, életének 71-ik, boldog házassága 47-ik évében, majdnem 2 évig tartó súlyos szenvedése után bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves elfelejtethetetlenünk porrései f. évi július hó 1-én, délután három órakor kismester-utca 1382. számú háztól, az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a hatvan-utcai temetőben tételnek örök nyugalomra. Végtisztességtételére rokonainkat, az elhunyt jó barátai és elvtársait szomorodott szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1891. június 29. Bánatos özvegye: özv. polgár Csobán Istvánné, Kertész Juliánna; gyermekei: István, nejevel Posta Sárával és gyermekeik; János, nejevel Hüse Erzsébettel és gyermekeik; József, nejevel Báthory Juliánnával és gyermekeik; özv. Csobán Andrásné, Bakóczy Zsuzsánna; Mária, férjével Loós Jánossal és gyermekeik; Erzsébet, férjével ifj. Salánky Ferenczcel, és gyermekeik; Juliánna, férjével Ujváry Istvánnal és gyermekeik; Zsuzsánna, férjével Bakóczy Jánossal és gyermekeik; az összes rokonok nevében is. — Béke lengjen a sokat szenvedett drága hamvak felett!« A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

* **Meghívás.** A debreczen és vidéke baromfi-tenyésztő egyesülete 1891. július hó 5-én, azaz vasárnap d. e. 10 ó. a kereskedelmi és iparkamara helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. Debreczen, 1891. június 29. A z e l n ö k s é g.

* **Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1891-ik évi július hó 2-ik napján délután 4 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárgy: a tanítói állomásokra beérkezett pályázatok elbírálása. Pontos megjelenés kéretik.

* **Nem ismeri a kalendáriumot.** Egy elzúllott csavargó nőt állítottak a kapitány elé. A neve Fekete Eszter. Régóta ki van tiltva a városból s ezuttal harmadszor jött vissza.

— Egy havi fogságra ítélem, szól a kapitány.

— Jaj kérem, én most nem ülhetek, mert a járásbíró elé vagyok idézve.

— Mikorra szól az idézés.

— Mikorra is no?

Az asszony gondolkodni kezd, keresi a padlón és plafonon a terminust.

— Ma 30-ika van, szól a kapitány, hogy segítsen az emlékezeten.

— Ahán, tudom már, riad föl örömmel az asszony — h a r m i n c z k e t t e d i k é r e .

* **Esküvő.** A városunkban általánosan ösmert Liedermann M. terménynagykereskedő fia Aurél július hó 7-én tartja esküvőjét Duna-Szerdahelyen, Weisz Márton ottani földbirtokos szép és művelt leányával Amáliával.

* **Hivatalos stílus.** Egyik helybeli bivataltól bizonyos illetőségi ügyben, egy községi jegyzőtől átirat érkezett, mely a többi közt azt mondja: N. N. itt soha nem lakott, adót soha nem fizetett, itt sohasem született stb.

* **Az első fecske.** Beküldetett szerkesztőségünkhöz a debreczeni izr. hitközség IV. osztályu fiu- és VI. osztályu leányiskolájának értesítője, az 1890/91-iki tanévről. Közli: Dr. Szántó Sámuel tiszteletbeli igazgató. Ugy ezen értesítőt, mint a hozzánk később beküldendőket, ismertetni fogjuk.

* **Az árokutczai kisedővót** bezárták, mivel a gyermekek között a kanyaró-járvány kiütött.

* **Próbabál.** Nagy Gyula, előnyösen ismert táncztanító, f. hó 5-én, azaz vasárnap, a „Margit-fürdő” dísztermében zártkörű próbabált rendez. Vizsga sorrend. 1. Francia nyelv az összes tanulók által. 2. Körmagyar, eredeti magyar társastáncz, az összes tanulók által. 3. Oláh nemzeti táncz, lejtű Fülöp Lóra tanuló tag. 4. Kettős magyar táncz, lejtű Fülöp Nándor és Nagy I. Juliska tanuló tagok. 5. Magyar szóló, lejtű Nagy L. Róza tanuló tag. Mind a társas, mind a magán és keltős tánczokat Nagy Gyula táncztanító tanította be. A magántánczokat a tanuló tagok a közönség nagyobb kényelmeért a terem csinosan berendezett színpadán lejtik. A vizsga után, mely egy órai időt vesz igénybe, kezdődik az általános táncz egy a közönség, mint az először bálban megjelent tanulók részére.

* **A baromfi-kereskedés az Alföldön** évről-évre fejlődik s a belföldi fogyasztás növekedése mellett a kivitel is emelkedik. Gazdasági termelésünk ezen jövedelmező ágának fellendülése annak köszönhető, hogy a vagyonszámba álló által nyújtott példakövetkeztében a nép nagy zöme is több gondot, figyelmet és áldozatot kezd fordítani, egy a tartás módjában, valamint a tenyésztésre szánt anyag minőségének megválasztására. E téren a kiállítások és az azzal kapcsolatban rendezett vásárok a legjobb hatású eszközöknek bizonyultak, melyek nagyobb mérvű meghonosításán és népszerűsítésén a Debreczeni alakult baromfi-tenyésztő egyesület elismerésre méltó buzgalommal és sikerrel működik. Hódmezővásárhely baromfi- és tojás-kereskedelme is — mint onnét írják — évről-évre nagyobb lendületet vesz s több százezer fitra rugott már e kereskedelmi ág. évenkénti forgalma. Ennek tulajdonítható, hogy nemrég egy württembergi kereskedő Schiele Christján telepedett le Hódmezővásárhelyen, a ki kizárólag tojás- és szárnyasállatkereskedéssel szándékozik foglalkozni, onnét Németországba fog nagyobb szállításokat eszközölni.

* **Arlejtés.** A baromvasártér berendezése hirdetett pályázatokra ma d. e. kezdtek meg az arlejtést, a városháza nagytanácstermében, Bészler Lajos tanácsnok elnöke alatt.

* **Köszönet nyilvánítás.** Nt. Dicsőfi József helybeli ref. lelkész ur f. évi június 27-ről keltezte hozzám intézett átirata mellett áttett hozzám száz frtot o. é.-ben, mint nagy csapó-utczán lakó özv. Balázs Sándorné Szabó

Julianna asszony által a cz. u. új templomban felállítandó orgona költségeinek fedezésére szánt kegyadományt. En ezen összeget azonnal az egyházi pénztárba a hason rendeltetésű adományokhoz csatolás és gyümölcsötetés végett beutaltam s ez iránt az egyházi közgyűléshez jelentésemet beadandó lévén, addig is nyilvánosság útján hálás köszönetemet fejezem ki a nemes lelkű adakozó irányában. Egyébiránt nem első eset ez, a melyben szeretett egyházát a fent megnevezett nő részesíti, ő már elébb 1887-ik évben az új templomi szószék felállítása költségeinek fedezésére kétszáz frtot adományozott volt, s most csak ismételve adja újabb bizonyosságát vallásos érületének tanúságul arra nézve, hogy a kinek kebelét egyháza iránti hü ragaszkodásnak melege hevíti, az boldogságát helyezi abba, ha éreztheti jótékonyosságát hitfelekezete iránt. Fent megnevezett kegyes adományozó nőnek már családja nincs életben, volt ő neki jó férje s kedves leánya. S elébb a kedves leányát ragadá ki életének nyiló tavaszán karjai közül a kíméletlen halál, majd bánkódó férjét kísérte sirjába a gyermekétől s férjétől megfosztatott bánatos nő, egyedül egyháza és vallása vigasztaló tanításából merítvén enyhülést szomorúságában. Így verrokonok hiányában a hozzá lelkiekben legközelebb álló hitrokonok egyetemével, egyházközségével kívánja éreztetni az emberi szépségek legnemesibékének, a szeretetnek áldásait, jól gondolóra vevén azt, hogy a mivel fáradtságunkat, takarékoságunkat isten megáldotta, azon világi jókat magunkkal el nem vihetjük, s jól gondolóra vevén azt is, hogy ref. egyházunk minden máshonnan segély-forrást nélkülözve, saját hűveinek jószívűségére van utalva és anyagi tekintetbeni felmaradása egyházunknak csak az által van biztosítva, hogy ez hitfelekezetünkhöz tartozó tagjainak jó szívből származó önkéntes adakozását veheti igénybe s a jó szívi adakozóknak pedig emlékét hálással megőrzi. Ugy van igenis, mert:

Mindenek elmúlnak s a sír fenekére borulnak
A jó szív, jeles ész fenmarad, el-nem enyész.

Debreczen 1891. június 28. S z ü c s I s t v á n , ref. egyházi főgondnok.

* **A debreczeni önkéntes iskola** tanulói Lichtblau Albert tanár vezetése mellett egytől-egyig letették az egyévi önkéntességre jogosító vizsgát. A tanulók iparos- és kereskedő-segédek voltak.

* **Halálozások.** Debreczenben június 21-től 27-ig meghaltak: Kiss Györgyné 70 év, ref. végegyengülés; Andirkó Mihály 11 év, ref. veselő; Kiss Piroska 6 hét, ref. bélhurut; Neres Gyula 7 év, bélhurut; Molnár István 10 nap, görcsök, Borsos? halvaszúl.; özv. Mikola Antalné 63 év, ref. tüdőlob; Szabó Sándor 10 hó r. kath. bélhurut; Balogh Julis 8 nap, ref. görcsök; Boldizsár Imre 74 év, ref. tüdőlob; Jakab? halvasz.; özv. Bangó Lászlóné, 80 év, ref. aggkór; özv. Jobbágy Jánosné 81 év, ref. aggkór; Lövinger Lipót 54 é. izr. bélhurut; Mohácsi János 2 hó ref. bélhurut; Pomor János, 59 év. ref. bélhurut; Luney József 1 hó. ref. velesz. gyeng.; — Német Róza 2 hó. ref. velesz. gyeng.; Nagy Lajos 65 év. ref. vízkór; Barta János 73 éves ref. öngyilkosság; Kapusi Eszter 4 hó. ref. bélhurut; Janó? halv. szül.; Luczi Mihály 1 hó. ref. velesz. gyeng.; Kmeti Gyula 6 hó. ref. bélhurut; Kovács Julianna 2 éves bélhurut; Biró Erzsébet 5 hó. tüdőlob; Lehoczky Julianna 10 hónapos; református, tüdőgümőkór; Barna István 57 év, szívszélhűdés; Hegedüs György 5 hó, ref. bélhurut; Csató János 5 nap. r. kath. velesz. gyeng.; Oláh József egy és fél év ref. kanyaró; Nagy László 10 hó, ref. bélhurut; Ujváry? halv. szül.; Kovács Lajos 26 év. ref. tüdőgümőkór.

NAGYSZERŰ

kődfátyolképek és optikai mutatványok

Projections Phantoscop és villanyvilágítás felhasználásával, előadva a hírneves budapesti tanár **Romelli A.** ur által.

Szerdán július hó 1-én és esütőrtökön 2-án

A „MARGIT”-FÜRDŐ TERMÉBEN

NAGY ELŐADÁS

tartatik.

M Ū S O R :

I-ső rész: Változó képek. 1. Képek a párisi világkiállításról 1889. 2. Képek az osztrák-magyar monarchia városairól. 3. Képek Budapestről. 4. Képek Bécsről. 5. Képek a világ egyéb nevezetesebb helyeiről, átváltozó és mozgó képletekkel. (10 perc szünet.)

II-ik rész: Mulattató rész. 1. Női szépségek arcképesarnoka. 2. Rioliói képek Doré után. 3. A Plasztika mesterművei. 4. Humorisztikus képek. Záradékol: nagyszerű hatásos színjáték.

A fentemlített képek közt vannak, a melyek eddig sehol a világon nyilvános helyen bemutatva nem lettek és ezen előadás egy a szakértőket és műpártolókat, nem különben a nagyérdemű közönséget felette érdekelné és egyáltalában mulattatni fogja.

Az előadás előtt, nemkülönben a szünet alatt, Rácz Károly első rangu zenekara fogja a nagyérdemű közönséget mulattatni.

Helyárak: 1-ső hely felterített asztal mellett 50 kr, 2-ik hely felterített asztal mellett 30 kr, álló hely 10 kr. A gyermekek és tanulók az 1-ső és 2-ik helyen felét fizetik.

Kezdetre a zenének este 8 órakor, a mutatványoknak 9 órakor. Vége fél 11 órakor.

Előadás után közkívánatra táncz is rendeztetik.

Kitűnő ételek és italok pontos és jutányos kiszolgálásáról gondoskodva lesz.

Július 8. és 9-én ismét előadás tartatik

új műsorral, a hol városunk nevezetességei is be lesznek mutatva.

A nagyérdemű közönség minél tömegesebb látogatását kéri

tisztelettel

ROMELLI A.
tanár.

CSARNOK.

Megtorlás.

— Elbeszélés. —

Írta: **Szathmáry Zoltán.**

(Folytatás és vége.)

Somkuthy Gyalokay helyett csak egy szolgát talál annak szobájában, ki értésére adja, hogy már mindenki elment vadászni. E közben egy, Gyalokaynak postán érkezett, csomagot helyez el az asztalon.

Somkuthy kíváncsi lesz rá, közelebb megy az asztalhoz.

Az asztalon a többi össze hányt tárgyak között egy arcképre s egy levélre lesz figyelmes.

Az arckép a feleségeé. A levél — bizonyosan a sok zsebben való hordozás miatt — gyűrődött.

A borítékra apró határozatlan vonásokkal rá van írva a czim:

„Somkuthy Lajos urnak

Magyarország.”

Meglepetve veszi kezébe a bélyeg nélküli levelet. Forgatja, nézi alól nézi hátul. Keresi a posta-bélyeg keltét, nincs rája semmi.

Azután elgondolkodik, hogy hogy juthatott ez ide. Talán valamikor régebben a szolgálta itt felejtette s elmulasztá kézbesíteni.

Tépelődik, felbontsa-e vagy nem?! De hisz a czimból világosan láthatja, hogy neki szól. Végre rászánja magát, s feltöri a pecsétet. Az első sornál elhalványul, az utolsónál kiejti a kezéből, megtántorodik, s végig vágja magát a földön.

A levél tartalma a következő volt:

„Nem írom, hogy: egyetlen szerelmem, pedig az vagy. — Nem!

Tisztelt Somkuthy ur!

Ön szeretett egy nőt. Az is szerette Önt véghetetlenül. Igaz szerelmeket az ég egy kis anygallal pecsételte meg: — egy fiúval.

Igen, Önnek fia van. Gyalokay, vagy jobban mondva Somkuthy Gábor, kinek anyja — mikor már ön e sorokat olvassa — elhunyt, de ki azért tudatja önnel, mint olyan, ki megvolt e tény igazságáról már akkor győződve, mikor a szíve alatt hordozá. A fia anyja kéri önt, hogy szeresse ön fiát s kísérje figyelemmel lépteit. Óvja az esetleg előforduló veszélytől, de ne fedjen fel előtte semmit, ne kényszerítse pirulni meghalt édes anyja miatt. — Viselje továbbra is a Gyalokay nevet, csak gyalázatot ne hozzon rá soha.

Isten önnel

Gyalokay Lujza.*

Késő este volt, mire Somkuthy felcsudott kábultságából.

Szobájában találta magát, a pamlagon fekve.

Ugy szedték fel a padlóról, úgy szállították ide fel szobájába.

Oda lenn már a vacsorának is vége, csak a társalgóban vannak még néhányan, felmelegítendő magokat egy esésze theával.

Somkuthy gondolkodni kezd, s visszaemlékszik mindenre. Csenget a szolgának. Az bejön s bizalmasan csevegni kezd urával:

— Bizony megijedtünk nagyságos uram, úgy feküdt ott, mint a halott. Hála az égnek, hogy magához tért. Nines-e valami baja? — Fönn voltak néhányan a vendégek közül megnézni. Itt volt a nagyságos asszony is a doktor ural, de már akkor nyugodtan tetszett aludni. — Nem akarták háborítani, mert a doktor mondta, hogy magához tért már a nagyságos ur az ájulásból, de igen mély álomba merült. — Igen! — egy levelet is találtunk a nagyságos ur mellett, oda tettem az író asztal felső fiókjába.

Somkuthy megkönnyebbülten lélezkedik föl, fiatalos hévvel ugrik oda az asztalhoz.

Azután kiveszi a levelet. Elolvassa újra. Olvassa kétszer, háromszor — sokáig.

Elmélázik minden mondat után, míg végre önkénytelenül is könny szökik szemébe.

Lopva törli le, nehogy meglássa hü szolgálja, ki mozdulatlanul áll az ajtónál, parancsait várva.

Oda inti magához s Gyalokayról kérdezősködik.

— Hátha még fölkereshetné a társalgóban!

A szolga elmondja, hogy: Gyalokay és a nagyságos asszony jó felőrával későbbben jöttek haza, mint a többiek. Valahol elmaradtak a társaságtól — talán új csapást nyomoztak, s azután hiába is indultak keresésükre, nem találtak.

Nagyon messzire elbolyonghattak az erdőben, mert még a kürt hívó szavára sem adtak választ. Később a társaság azon reményben, hogy már itthon találja őket, haza jött.

Nagyon nyugtalanul várták megérkeztöket. Lojzi doktor, meg Tóni báró elibök is mentek, de már utban találták őket hazafelé.

Somkuthy először érdek nélkül hallgatta a szolga tudósításait, de azután egy gondolatától megkapatva, felugrik s elhatározza, hogy átmegegy neje szobájába.

Gonosz sejtelem vesz erőt szívében:

— Gyalokay — ki most már bizonyosan az ő fia — fiatal, csinos; tetszik a nőknek. — Neje szintén! . . . Ah nejével beszélnie kell. Ne játszanak a tüzzel. Óvakodjanak tőle, míg nem késő.

— Hadd tudjon meg inkább neje mindent! Beszalad, félre löki utjából neje komornáját s benyit a terembe.

És megpillantja nejét, a mint simogatja

rózsás kis kezeivel a lába előtt ülő Gyalokay fűrtjeit.

Az első pillanatban rájuk akar rohanni, de a másik pillanatban meghunyászkodik, s kaczag ijesztően, hogy a szájából ömlik a vér.

Még egy pár lépést tesz előre, azután lerogy. De még estében sem hagy fel a kaczagással.

A szoba rémesen veri vissza velőt rázó kaczagását.

Végre elcsendesül, egyet-kettőt hörög, s megszünik szíve dobogni.

Gyalokay és Somkuthyné eltakarják kezeikkel arcukat, hogy ne lássák a vérében fetrengő, vonagló férfit.

Somkuthyt eltemették és sirba zárták vele együtt titkát is. De sem Somkuthyné, sem Gyalokay nem találták meg Gyalokayné utolsó levelét, nem tudták meg a két elhunyt szerelmes féltve őrzött titkát soha.

Hogy velök mi történt?!

Uj történet lenne, s talán nem is ilyen szomorú.

Álmodják meg önök!!

Közgazdaság.

— **A vetések állása.** A vetések állása és a mezőgazdasági állapot június hó 13—26-ig a földmiveltügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt: A multkor jelzett vihar és jégeső okozta károk nagy részét a vetések kiheverték; helyenkint, a hol a jég nagy kárt okozott s a vetések kisatnyultak, kiszántották s más magvakkal pótolták. A lefolyt két hét folyamán országsszerte bőven volt csapadék, néhol már a túlsok eső miatt a bujább növényzet megdőlt, s az alföldön, a Duna jobb és balpartján pedig 22—23-án köd is volt, de nagy kárt nem okozott. A rozsga és őszyg is fellépett s a vetések sásán és száran mutatkozik, kisebb mérvben a megdőlt gabonaművekben sok helyen terjed. Az országos átlag szerint a búzával bevetett területből mintegy 5:2 millió kat. holdból 14:00% közepén alul állott, továbbá 75:50% közepesen és 10:50% közepén felül. A rozs is javult s ha nem is közelíti meg a tavalyi terméshozamot, minőségileg kielégítő terméshozamra van kilátás; a rozskalászkok is jobbra jól képződtek, helyenkint azonban ezek gyengék; az oka ennek, hogy a vetések alacsonyok és vékonyszálúak. A bevetett területből ez idő szerint 45:8% közepén alul, 51:2% közép és 3:0% közepén felül. Az őszi árpa aratása több helyen már megkezdődött; a keresztek száma meglehetősen kielégítő s általában közép és jó középtermésre számíthatnak, az őszi minőségileg jó termést ígér. A tavaszi is javult, de annyira nem, hogy javulása kielégíthetné a gazdákat, mert több helyen sárgul és megdőlt, e miatt feltik, hogy hanyatlani is fog. Kalászat jobbra kivetette. — Az országos átlag szerint a bevetett területből 3:6% közepén alul áll, 65:20% közepesen és 31:2% közepén felül. A zab is hányja fejét, néhol már szépen áll, de vannak vidékek, a hol épp úgy, mint az árpa is, a sok esőt sinyli s melegebb időt óhajt; a vetések helyenkint igen jól fejlődnek. Az országos átlag szerint a bevetett területből 6:20% közepén alul, 62:4% közép és 31:40% közepén felül. A repce aratása néhol befejeztetett, másutt most folyik; helyenkint a repce még csak érik. A termés különböző, néhol jó, mi csak elvétve fordul elő, általában véve csak gyenge közepes és közepén alul. A kukoricza helylyel-közzel a sok eső miatt sárgulni kezd; nagy átlagban kielégítőnek jelezhető; töltötését is a sok eső akadályozza. Hüvelyes és kerti vetemények, nevezetesen bab, borsó, lencse és zöldségfélék igen szépen gyarapodnak s bő termést ígérnek. A burgonya is szépen vi-

rágzik, ebben a felvidéki részekben a sok eső jelentékeny kárt okozott, néhol kímest; a terméskilátások nagyobb részben jók. A korai néhol már használható s igen jönnek bizonyult. A szőlők jól hajtanak ugyan, de ritka helyen fognak kielégítő termést adni; az eső ennek is megártott. Gyümölcs csak szórványosan ígér jó termést.

— **A borsó termesztése angol módon.** Angolországban, a hol a borsót nagyon szeretik, igen gyakran megtörténik, hogy a kertészek a mintegy 10 czmtrre felnőtt borsószárok hegyeit lecsipik és pedig nemcsak a korai hajlatot, hanem a magas és alacsony növésű fajtákon is, melyeket a szabadban termesztenek. A magas borsófajták hegyeit akkor csipik le, midőn a szárok 50—60 czmtrre nőttek. Miután három ujjban hajtást eresztettek, ezeknek hegyét is lecsipik s ezen műveletet aztán 2—3-szor ismétlik mindaddig, míg azt nem akarják, hogy virágozzanak és hüvelyeket hozzanak. Ily módon elérik azt, hogy kétszer-háromszor akkora termést kapnak, mint a közönséges miveltési mód mellett.

— **Száraz faedényeket vízhatlanná** úgy szoktak tenni, hogy vizet öntenek bele, a míg a kiszáradt fa megdagad: ezt azonban nagyon gyakran kell ismételni; ha czélt akarunk érni, holott sokkal egyszerűbb módon, kevesebb fáradsággal is sikerül ugyanaz, ha t. i. szalmával vagy romlott szénával megtöltjük az edényt, ráteszünk egy sulyos követ s most tele öntjük vízzel. Ha már most a víz le is folyik, de a nedves szalma vagy széna visszamarad s rövid idő alatt elősegíti a fa megdagadását.

Köbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 27.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Óreg nehéz (páronkint 300—400 klgron felüli sulyban) 41.—42.50. 2) Óreg közép (páronkint 300—400 klgron sulyban) — — — 3. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 44.50—45.50 4. Fialat közép (páronkint 251—320 klgron sulyban) 45.50—46.— 5. Fialat könnyű (páronkint 250 klgron terjedő sulyban) 47.50—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41.—42.50 7. Közép (páronkint 220—280 klgron sulyban) 45.—45.50 8. Könnyű (páronkint 220 klgron terjedő sulyban) 47.—47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 45.50—46.— 10. Közép (páronkint 220—260 klgron sulyban) 45.50—46.— 11. Könnyű (páronkint 220 klgron terjedő sulyban) 46.—46.50— Sertés létszám: június 24 napján volt készlet 137.609 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 3919 drb.

Budapesti gabonatözsde. Június 28-án. Buza tavaszra — — pénz, — — áru máj.—jun. 9:85 pénz, 9.90 áru, őszyre 9:14 pénz 9.16 áru. — Tengeri (uj) 1891. máj.—jun. 5:91 pénz, 5:93 áru. Zab őszyre 5:64 pénz, 5:66 áru. Káposztarepeze aug.—szept. 16.05 pénz, 16.15 áru.

Szerkesztői üzenet.

Ugron Gábor képviselő urnak, Budapest. Levelét tegnap déljben kaptuk, így megtisztelő megkeresésének csak ma tehetünk eleget. Szives figyelemzéséért fogadjuk köszönetünket!

»Füredi élet.« Ez nem tárcacikk, hanem reklám az illető fürdő mellett. A hirdetési rovatban — illő díjazásért — szivesen kiadjuk.

»A debreczeni népeletből.« A debreczeni dialektus egészen más, mint az, melyen ön alakjait beszélteti. Külömben sem érdemi meg az a derék, becsületes debreczeni nép, hogy ön, írói, viszketegeből ki-figurázza!

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Leszállított árak!

Atyámtól átvett **üveg, porcelán** és **konyha berendezési** üzletemben túlhalmozott raktár miatt az összes **asztali thea, kávé, mocca** készleteket, **függő lámpákat, fa- és bádóg-tálcákat, virág-vázákat, dísz-korsókat** a mai naptól leszállított

gyári áron

szolgálom.

Debreczen, 1891. június hó.

251 9

lfj. Pájer József.

Leszállított árak!

Julius 1-től kezdve az idény előhaladtával

divatos női ruhaszövetek,

MOSÓ VOILE-ok,

Valòdi francia batist,

Zephirek és atlas szatinek

rendkívül leszállított

árakon kaphatók:

Szabó Lajos fiai cégénél

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Francia batist

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó leszállított áron.

Kiházasítási kelengye

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű divat-rövidaru butor-szövet, szőnyeg, függöny, ágy és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

274

és mindenféle

9

fürdő cikkek.

Végeladás!

NAGYTEMPLOM-TÉR,
STENCZINGER-HÁZ ALATT.

Az összes raktáron levő Karton, Voile, ruha Zephir, általában mindenféle mosókelmék, pamut és czérna-vásznak, asztalneműek, selyem fejkendők, esipkek, szalagok, harisnyák, selyem és czérna-keztük, férfi ingek, nyakendők, gallér és kézelők, velezek, kasanok,

fél és egész posztók, téli kendők, bekötők, szövött és kötött árukat

mai naptól kezdve

leszállított végeladási áron adom el.

Ezen előnyös bevásárlási alkalomra a mélyen tisztelt közönség szives figyelmét felhívom.

319 3-3

Kiváló tisztelettel

HEIDER ANTAL.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legujabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgál.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

159 * 24

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvizé

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherczeg

asztalán vendes itallal szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen asványvizet akár borral, gyógykezelésre, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják kérjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek asványvizünket szives jóindulatába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kutkezelősége Mohán.

Frisz töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésben és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb. kir. udv. asványviz-szállító-nál, BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

AZ ÁGNES-FORRÁS KÜLÖNÖS ELŐNYEI:

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja.

Természetes ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keverékül »Spritzer« előnyös szolgáltatást tesz.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Künnö szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Borral használtu literjédt kedveltségnek örövend.

Nyilttér.
MATTONI
ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely BUDAPESTEN (Budán).

Idény: május 1-től szept. 30-ig.

Kiváló gyógyhatással bír:

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos **Dr. BRUCK J.** (Vigadó-tér) 1. sz.

egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő.

Pontos közlekedés a társaskocsikon, reg-

geli 5 órától kezdve. — Állomási hely:

Ferencz József-tér, a régi Lloyd-

260 épület közelében. 10—7

Férfi chifon-ingek

gallér vagy a nélkül 1-50, a hírneves Schroll-féle chifonból, három minőségben, 1-90. 2-20, 2-60.

Gallérok, kézelők,
ZSEBKENDŐK
MINDEN ÁRHOZ.

Harisnyák
urak, nők, gyermekek részére.

CZÉRNA- és SELYEM-KEZTYŰK,
napernyők,

ESERNYŐK
legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL

Debreczen, Rózsátér.

202 35

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u. m. Bikszádi, Bártfai, Czigeljai, Csizi jod-Emsi Franzensbadi, **Gieshübl**, Gleichenbergi, Halli jod, Ivandai, Karlsbadi, Kis-sigeni, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Ágnes** és **Stefánia** forrás, Paradi, Püllnai, Preldaui, Pymonth,

aczel, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás **Levico** és **Roncegnoi arsen** és vastartal-muak, Rohitschi, Selters, Salvator, Said-schitzi, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

Továbbá:

Lenkencze, olajban tört minden-féle festékeket és mindennemű fűszerárukat

a legjutányosabb áron.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszertárral szemben.

Becsés tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkivántató

érez, fa és mindennemű behuzott, egyszerű és diszes koporsók,

hallotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szorgalmatnak ki. Főtőrekvésem leend mindig a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Hullaszállítást minden irányban.

Érez. mű. és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy a nélkül — a kor kívánalmához mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomerodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. Junius hó.

Kiváló tisztelettel:

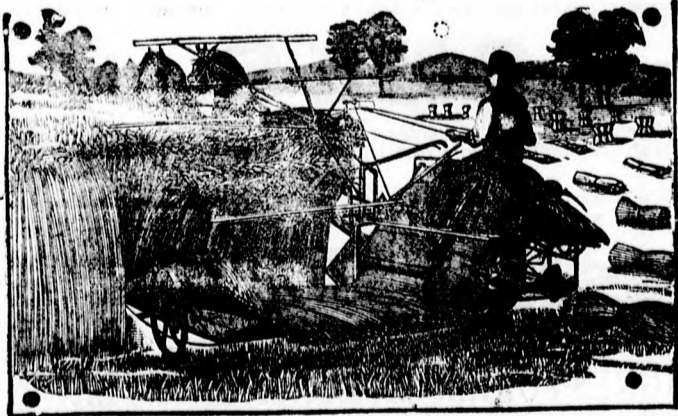
DANKÓ MIHÁLY,

180 18

KOTZÓ PÁL Budapest VIII. üllői-ut 18. szám.

ajánl:

Brantfordi önműködő kévekötő aratógépeket, legujabb és legegyszerűbb szerkezet, aczélállvánnyal; előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató és a legalacsonyabb vágó képesség, a legkönnyebb járás és a legegyszerűbb csomókötés.

COMPOUND gőzmozgonyokat, 40% tüzelő-anyag megtakarítással **GŐZMOZGONYOKAT,** fa-, szén- és szalmafűtésre 2 1/2—30 ló erejéig.

SZINES GŐZCSÉPLŐKET, legujabb szerkezet 4-szer fordítható sinekkel, rendkívül hosszú, tehát toldást nem igénylő szalmarázókkal.

Szöges gőzcséplőket, 3—4 lóerejű kettős tisztító szerkezetű, árpahéjazóval és választó hengerrel. Továbbá mindenféle járgánycséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket. **Olcsó árak.** Kedvező fizetési feltételek. 302 8—2

Nyomatott a «Debreczen» nyomda részvénytársaságnál 1891.